

Cultura compartida i sostenibilitat en l'era digital

Published by [Interacció](#) [1] on 09/01/2014 - 11:49 | Last modification: 17/04/2026 - 12:09

La digitalització no només ha transformat els canals de distribució cultural. Ha alterat les condicions mateixes de producció, accés i sostenibilitat. *Sustainable Models for Shared Culture* parteix d'aquesta mutació per formular una pregunta de fons: és possible sostenir la cultura sense restringir-ne l'accés? El document no respon amb una teoria, sinó amb un conjunt de casos i tensions que obliguen a repensar els marcs econòmics, jurídics i institucionals de la cultura.



L'informe situa el punt de partida en una transformació estructural: la cultura i el coneixement ja no es produeixen ni es distribueixen sota les mateixes lògiques que han sostingut les indústries culturals tradicionals. La digitalització ha eliminat moltes barreres d'accés i ha facilitat formes de participació i producció col·laborativa que desborden els models basats en l'escassetat i el control de la distribució.

Davant d'aquest escenari, el text identifica una tensió central. D'una banda, emergeixen pràctiques de “cultura lliure” que promouen l'accés obert, la reutilització i la participació activa de la ciutadania. De l'altra, persisteixen marcs institucionals i econòmics que intenten mantenir el control sobre els continguts com a condició de sostenibilitat. Aquesta tensió no és només jurídica, sinó política: afecta drets com l'accés al coneixement, la llibertat d'expressió o la capacitat de compartir.

El document defensa que la sostenibilitat cultural no pot reduir-se a la protecció de la propietat intel·lectual ni a la generació de beneficis. Proposa entendre-la com la capacitat de mantenir ecosistemes culturals vius, oberts i diversos. Això implica assumir que la cultura pot generar valor més enllà del mercat i que poden existir models econòmics que no es basin en la restricció d'accés.

Per explorar aquesta hipòtesi, l'informe analitza diferents tipologies de pràctiques. D'una banda, iniciatives de producció i distribució basades en comunitats i en lògiques obertes, on els límits entre productors i usuaris es difuminen. De l'altra, models de finançament com el micromecenatge, que vinculen directament creadors i públics. També s'hi inclou el paper de les institucions de memòria —arxius, museus— en l'accés digital als continguts, i l'emergència d'espais culturals independents que articulen producció, comunitat i sostenibilitat.

Un dels elements més rellevants és la redefinició del valor. En aquests models, el valor no és només econòmic, sinó també social, cultural i polític. Els projectes analitzats mostren combinacions híbrides, on conviuen ingressos monetaris amb altres formes de valor vinculades a la comunitat, el coneixement compartit o l'impacte social. Aquesta multiplicitat dificulta la seva avaluació amb eines convencionals.



El document també assenyala els obstacles. Els marcs legals de propietat intel·lectual, les estructures de gestió col·lectiva o les pressions de determinades indústries poden limitar el desenvolupament d'aquests models. Això genera barreres d'entrada i afavoreix la concentració en actors amb més capacitat jurídica i financera.

En conjunt, l'informe no presenta un nou model estable, sinó un camp en transició. El que posa en joc és una qüestió de fons: si la cultura esdevé més accessible, participativa i distribuïda, també cal transformar les polítiques que la sostenen. La sostenibilitat, en aquest context, ja no es pot pensar només en termes de mercat, sinó com una articulació entre drets, comunitats i noves formes de producció cultural.

CONSERVAS/Xnet, Stichting Kennisland, World-Information Institute, National Hellenic Research Foundation / National Documentation Centre (NHRF/EKT)

[Sustainable models for shared culture. Case studies and policy issues](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: cultura digital

Tags: economia de la cultura

Tags: innovació cultural

Tags: drets culturals

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2013/cultura-compartida>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e130355.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4622>